

A Meritum Kulturális és Művelődési Közhasznú Egyesület közhasznúsági jelentése 2010.

Bírósági nyilvántartásba vétele: 2007. január 3.

Közhasznúsági jogállásról szóló határozat száma: Pk.60193-2006-2

Adószáma: 18477649-1-06

A 2010. évi tevékenységről szóló beszámoló

A Meritum Kulturális és Művelődési Közhasznú Egyesület többek közt azzal a céllal jött létre, hogy ápolja a magyar kultúrát és a hagyományokat határon belül és határon túl egyaránt. Ennek következtében több határon túli magyar szervezettel ápol kitűnő kapcsolatokat és több a történelem emlékeit megmentő és megőrző közös tevékenység aktív résztvevője.

2010-ben is folytattuk az előző évben megkezdett munkánkat, amelynek célja az egykoron hadi szállítási feladatokat is ellátó és a Keleti-Kárpátokban kialakított Árpád-vonalhoz kapcsolódó Úz-völgyi erdészeti vasút maradványainak feltárása és a nyomvonalának feltérképezése – helyi lakosok, civil szervezetek és Hargita Megye Tanácsa segítségével.

A VMDK Szegedi Tagozatával társszervezésében 2010. február 9-én nagy érdeklődés kíséretében a Magyar ezredek a Doberdó-fennsík védelmében című könyv bemutatóját rendeztük meg. Vendégeink voltak a kötet szerzői, Pintér Tamás, Rózsafi János, Stencinger Norbert, valamint a kiadó voltak. Ezt követően 2010. júniusában a könyvet Temesváron a Kós Károly Községi Központban és Aradon a Belvárosi Egyházközség termében is bemutattuk, ahol a szerzők sokszínű és részletes előadásokat tartottak a kötet születéséről, témájáról.

Az egyesület eddigi eredményeinek és a magyar történelem és kultúra ápolása, a magyar identitás erősítése érdekében elképzelt jövőbeni terveinek köszönhetően számos új biztató együttműködés van kialakulóban határontúli civil szervezetekkel, önkormányzatokkal és intézményekkel. Ennek eredményeként sikerült létrehozunk és útjára indítanunk egy az 1848-49-es forradalom és szabadságharc eseményeit feldolgozó vándorkiállítást, amely széles együttműködés eredményeként a szegedi Rendezvényház Nonprofit Kft., a csíkszentdomonkosi Községi Múzeum, a gyergyószentmiklósi Földvári Károly Hagyományőrző Egyesület, Szanka József tagtársunk és Somogyi Győző festő, grafikus anyagából Pál Zoltán a csíkszentmártoni Tivai Nagy Imre Szakközépiskola pedagógusának koordinálásával és Hargita Megye Tanácsának segítségével jött létre. A csíkszentmártoni megnyitót (2010.03.13. - Sportközpont) követően a tárlat eljutott Csíksomlyóra (2010.05.15. - Jakab Antal Tanulmányi Ház), Csíkrákosra (2010.09.08. – Pogányvár Közbirtokossági Épülete), Csíkszeredába (2010.10.22 – Mikó Vár), Madéfalvára (2011.01.07. – Zöld Péter Általános Iskola). 2011. februárjában Gyimesközéplek és márciusban Csíkszentdomokos is helyt ad az összegyűlt műkincseknek, a fennmaradt örökségünknek. A tervek és igények szerint a jövőben további települések is fogadhatják a kiállítást. A programsorozathoz kapcsolódóan az általános iskolások számára három helyszínen a témakört feldolgozó történelmi vetélkedőt rendezünk.

2010-ben a Meritum Kulturális és Művelődési Közhasznú Egyesület egy igen ritka, magyar kulturális érték megőrzését tűzte Népdalok és katonadalok megőrzése a jövő nemzedéke számára elnevezésű projektje zászlajára: az elfelejtett, szerémségi magyar, énekelt néphagyomány még létező és hallható darabjait kívánta összegyűjteni és kiadni az utókor számára.

Célunk az volt, hogy kapcsolatot teremtsünk a köztudatban teljesen elfelejtett szerémségi szórvány magyarsággal, valamint az, hogy tevékenyen hozzájáruljunk hagyományaik megismeréséhez, illetve rendkívül értékes, ritka, magyar kulturális örökségük megőrzéséhez.

A helyi Petőfi Sándor Kulturális Egyesület 2001-ben alakult meg, azóta sikeresen működik az asszonykórusa, többnyire I. világháborús katonadalokat ad elő, és rendszeresen részt vesz a Durindó népzenei fesztiválon. Sajnos, pénz híján csak nagyon nehezen tudnak talpon maradni. Összetartanak, és főként önkéntes munkával tartják életbe az egyesületet. A táncsoport sajnos megszűnő félben van, korábban Bácsfeketehegyről járt egy koreográfus hozzájuk, ma már azonban senki sem tanítja a fiatalokat.

Tevékenységünk közvetlen célja az volt, hogy a 80%-ban magyar többségű szerémségi településen, Dobradópusztán működő 8 tagú Meggyes Kórus által őrzött régi népdalokat és

katonanótákat rögzítsük az utókor számára. A felvétel egy még éppen létező, archaikus, magyar, énekelt kulturális örökség megörökítését jelenti.

Jó, hagyományos hangvételű, szép helyi tájnyelvet megszólaltató kórus. Még a közkeletű műdalos anyag is helyi változataiban, helyi szövegekkel hangzik fel. Messze zengő hangszínük egységesen, magával ragadón hasít. A szerémségi dalokat szerémségi módon adják elő. Ismeretük nélkül szegényebbek lennénk mi is, de a vajdasági és egész magyar népzenei örökség is, amit egyéni színfolttal gazdagítanak.

Mivel az asszonykórus tagjai idősek, így szinte az utolsó alkalmunk volt, hogy megmentjük az utókor számára ezt az egyetemes magyar kultúrához kapcsolódó különlegességet.

A hangfelvételen a kórust terveinknek megfelelően a szabadkai Juhász zenekar kísérte. A zenekar vállalta és elutazott Dobadópusztára a Meggyes kórusához, hogy összepróbálják a műsort. Ezek után Szenttamáson került sor a stúdió munkára.

A tervek megvalósításához támogatást kaptunk a Csongrád megyei Önkormányzat Kistérségi Civil Alapjából.

A Meritum Egyesület által szervezett két nagysikerű és sok érdeklődőt vonzó, az első világháború nyugati frontjának szegedi vonatkozásait bemutató könyvbemutatót követően a téma filmes feldolgozásait is be kívántuk mutatni a közönségnek.

Emléket állítva a több mint 95 éve kitört 1. világháborúban részt vevő magyar hősöknek, a háború magyar vonatkozású eseményeit feldolgozó, a honvédek mindennapjait bemutató és az országban történő egyéb eseményeket ismertető tematikus filmbemutató esteket szerveztünk, ahol meghívott szakértők, a készítőik elemezték a filmben látottakat. A magyarok és az első világháború sorozatban levetítésre került Gulyás testvérek dokumentumfilm sorozata. Az első alkalommal a készítőik jelenlétében és tolmácsolásában a Meggondoltan, megfontoltan című alkotás került bemutatásra. Majd a következő alkalmakkor ezt követte az én is jártam Isonzónál (meghívott vendég: Pintér Tamás, Rózsafi János és Stenczinger Norbert, a Magyar Hadtudományi Társaság Csata- és Hadszíntérkutató Szakosztályának munkatársai), a Soha többé nem akarok katonát látni (meghívott vendég: Pintér Tamás, Rózsafi János és Stenczinger Norbert, a Magyar Hadtudományi Társaság Csata- és Hadszíntérkutató Szakosztályának munkatársai), és a Rabkőbéke (meghívott vendég: Dr. Marjanucz László SZTE BTK Történeti Intézet, Új- és Legújabbkori Magyar Történeti Tanszékének egyetemi docense) című filmek. Az érdeklődőknek lehetőségük volt a meghívott vendégekkel való beszélgetésre, kérdések feltételére. A filmes esték helyszíne a Millenniumi Kávéház volt.

A Nemzeti Civil Alapprogram Nemzetközi Civil Kapcsolatok és Európa Integráció Kollégiuma támogatásával tudtuk megvalósítani a csíkszentmártoni Viridis Egyesülettel közösen "Emlékezni és emlékeztetni" elnevezésű programunkat, melynek több célja volt. Egyrészt a csíkszentmártoni Hősök Temetőjének renoválása, felújítása, a szükséges karbantartás elvégzése, emléktábla állítása, a történelem közös megismerése és megismertetése, a történelmi hagyományok ápolása, a történelmi emlékhelyek gondozása. Másrészt a Viridis Egyesülettel közösen az 1. Alcsíki Honvédtalálkozó, illetve a helyi önkormányzattal és civil szervezetekkel együttműködésben a Csíkszentmártoni Falunapok ünnepi rendezvényeinek megszervezése. A program megvalósításának alapja a közös kapcsolatok ápolása, ugyanis a közös munka erősíti az összetartozás érzését. Az I. Alcsíki Honvédtalálkozót fő előadója Illésfalvi Péter hadtörténész a Hadtörténeti Intézet és Múzeum főmuzeológusa volt. A rendezvényhez számos kísérőprogramként délvidéki borbemutatót szerveztünk Maurer Oszkár borász segítségével. A Viridis Egyesülettel és a helyi lakosokkal közös felújítási munka során lefestésre kerültek a hadi temető keresztjei és a temetőt körbevevő kerítés,, kicseréltük a kerítés megrongálódott keresztléceit, tovább elkészítettünk és a temető bejáratához felállítottunk egy, az alcsíki honvédtalálkozó keretében ünnepélyesen leleplezett és átadott emléktáblát.

Az emléktábla szövegét közösen a falu és az együttműködő civil szervezettel közösen alkottuk meg, amely a következő:

CSÍKSZENTMÁRTONI II. VILÁGHÁBORÚS HADITEMETŐ

A II. világháború vérzivatarában a Rugát-tető térségében 1944. augusztus 30. és szeptember 6. között elesett magyar és német katonák végső nyughelye.

A temető fenntartója Csíkszentmárton Község Önkormányzata.

A központi kötömbös-kopjafás emlékművet Csíkszentmárton Önkormányzata és a Háromszéki Háborús Veteránok Egyesülete állította 1994. augusztus 27-én.

A temető teljes körű felújítását, a hadisírok megjelölését a szegedi Meritum Egyesület tagjai és csíkszentmártoni önkéntesek végezték el 2006-ban. Ekkor készült el a kötömbbe faragott honvédportré is, mely Nagy Ödön szobrászművész alkotása. A felújított emlékhely ünnepélyes felavatására 2006. június 4-én került sor.

Ezen emléktáblát az I. Alcsíki Honvédtalálkozó résztvevői helyezték el 2010. június 4-én, a Nemzeti Összetartozás Napján.

2010-ben volt 96. éve, hogy kirobbant az első világháború, amelynek időszakában 1915-17 között a szegedi 46-os gyalogezred III. zászlóalja 28 hónapon keresztül folytatott védelmi harcokat a szlovéniai Tolmin város közelében magasodó Mrzli Vrh hegyen. Több száz csongrád megyei harcolt ezen a helyen akik közül sokan estek áldozatul az olasz fegyvereknek.

A helyiek és számos hagyományőrző csoport részvételével, a szlovéniai Peski Szövetség és Tolmin város önkormányzata szervezésében, a Kobaridi Múzeum közreműködésével minden év augusztusában megemlékezést tartanak a Hősök tiszteletére a Mrzli Vrh hegyen.

A 2010-es megemlékezésen célunk volt Csongrád megye és a magyar nemzet színvonalas programmal való képviselete a Mrzli Vrh-en szervezett megemlékezésen, ahol a résztvevők ökumenikus istentisztelet keretében emlékeznek az első világháború áldozataira a kaverna-kápolna (Diendorfer kaverna) előtt, amelynek oltárát a 46/III-as (szegedi) zászlóalj katonái készítették. A szervező munkának és egy kezdődő együttműködésnek köszönhetően a helyi szervezők lehetőséget biztosítottak arra, hogy az ünnepség keretében küldöttségünk is emlékezőbeszédet mondhasson, melyet Gergely András polgármester úr prezentált. Ezt követően a résztvevőket Sós Mihály áldozatos munkájának köszönhetően vendégül láttuk egy jellegzetes magyar ételre, a gulyásra – népszerűsítve ezzel kultúránkat, gasztronómiánkat.

A 2010. augusztus 21-én 11 órától kezdődő megemlékezés programja a következő volt a Mrzli vrh oltáros kavernánál.

- megnyitó
- ünnepi beszéd (Silvester Gaberscek kultúrális államtitkár)
- kultúrprogram
- koszorúzás
- szent mise (msgr. Andrej Glavan Novo mesto püspöke)
- a közeli emlékművek megtekintése
- vendéglátás a vadász háznál, ahol a főszervezőkkel egyeztetve egy kis magyaros hangulatot próbálunk teremteni a megemlékezés résztvevőinek. A terveink szerint magyaros ételt (valószínűleg gulyást) főzünk, lenne egy kis bor és pálinkakóstoló magyar zene (pl. tárogató) kíséretében.

Programunkban szerepelt még egy doberdói kirándulás, melynek során felkerestünk magyar és olasz emlékhelyeket és meglátogattuk a múlt évben felavatott magyar kápolnát Visintiniben. Továbbá a fentiekén kívül az Isonzó felől megmásztuk Krn csúcsát is.

Összesen 45 háromfős csapat részvételével rendeztük meg 2010. október 29-én a II. Görgey Artúr történelemversenyt Csongrád megyei és határontúli diákok részére Szegeden a Vedres István Építőipari Szakközépiskolában.

A Meritum Kulturális és Művelődési Közhasznú Egyesület és a Tisza-parti Általános Iskola, valamint a Rendezvényház Nonprofit Kft. második éve rendezte meg a Görgey Artúr történelemversenyt, melynek témája az idei évben "Magyarok az első világháborúban és a trianoni békediktátum" volt. Három ország magyar általános iskolásai adtak számot az első világháborúval kapcsolatos tudásukról. A csapatok Csongrád megyéből és a határontúlról – Délvidékről és a Bánátból (Temes és Arad megye) – érkeztek. A határon túlról többek közt Temesvárról, Torontáltordáról, Magyarcsernyéről, Magyarittabéről, Bácskossuthfalváról, Csókáról és Zentáról jöttek versenyzők.

A Tiszaparti Iskolával közös rendezvényünket a Csongrád Megyei Önkormányzat, a Rendezvényház Nonprofit Kft., a Csongrád Megyei Levéltár, a Mozaik Kiadó és a Rubicon, valamint Szeged város is támogatta. A kiadók támogatásának köszönhetően minden, a megmérettetésen részt vevő diák kapott ajándékot. Első hat helyezettet neveznek meg a bírálók, akik értékes könyvjutalmakban részesülnek. A verseny szakmai felelőse Szabó József János hadtörténész, egyetemi docens.

A verseny mellett kiállítást is rendeztek korabeli tárgyi emlékekből, Szanka József barátunk gyűjteményéből. Négyesi Lajos hadtörténész bemutatta a korabeli relikviákat és bevezette a hallgatóságot a csatatérkutatás rejtelseibe. A programot hagyományőrzők műsora és zenés produkciók is színesítette.

A verseny tavaly indult, amikor 1848/49-es szabadságharc volt a témája, majd körútra kelt Székelyföldön, a tavalyi megmérettetésre készített '48-as kiállítást Erdélyben is láthatják az érdeklődők, bizonyos régiókban a versenyt is megrendezik. Az idei tematikával ugyanezt tervezik a szervezők. A versenyek megkezdett hagyományát jövőre is szeretnék folytatni.

A Nemzeti Civil Alapprogram Dél-alföldi Regionális Kollégiumának támogatásával 2010-ben beszerzett kamera segítségével ezeket a feledhetetlen pillanatokat már sikerült megörökítenünk.

2010-ben az egyesület közgyűlésén napirend szerint ismertetésre kerültek az eltelt időszak eredményei, elhangzott az elnökség beszámolója és az egyebek mellett felvetésre került számos hazai és határon túli civil szervezettel történő kapcsolat szorosabbra fűzése.

A 2010. évi összes közhasznú bevétel 7.360 eFt. A bevételből pályázaton nyert támogatás 1.598 eFt, ebből NCA forrásból 1.498 eFt, Csongrád megyei Önkormányzattól 100 eFt.

2010-ben első alkalommal részesültünk az SZJA 1%-ból, ennek befolyt összege 17 eFt. Egyéb alaptevékenységhez kapcsolódó árbevétel 5.721 eFt. Tagdíjbevétel 22 eFt.

Közhasznú tevékenység ráfordításai 2010-ben 5.746 eFt, a beszerzett tárgyi eszköz elszámolt értékcsökkenése 19 eFt.

Az egyesület 2010-es mérleg- és eredmény-levezetése a közhasznúsági jelentés elidegeníthetetlen része.

Szeged, 2011. május 13.

Murányi Gábor